

Meddelande om en gemenskapsstrategi för förebyggande av katastrofer

Försvarsdepartementet

2009-06-01

Dokumentbeteckning

KOM(2009) 82

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En gemenskapsstrategi för förebyggande av katastrofer

Sammanfattning

Meddelandet om en gemenskapsstrategi för förebyggande av katastrofer har tagits fram mot bakgrund av att Europeiska kommissionen har fått i uppdrag av såväl rådet som Europaparlamentet att ta fram förslag till ökade insatser på gemenskapsnivå för att förebygga katastrofer och mildra följderna av dem.

Meddelandet innehåller förslag om hur vi inom unionen kan bli bättre på att på olika nivåer (lokal, regional, nationell och EU) arbeta med att förebygga såväl naturolyckor som olyckor som orsakats av människor.

Regeringen håller med kommissionen om att de förebyggande frågorna måste få större fokus inom EU. Insatser som rör förebyggande åtgärder behöver utvecklas generellt, på alla nivåer i samhället.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Samarbetet på civilskyddsområdet vilar idag på två rättsakter: Rådets beslut om inrättandet av **gemenskapens civilskyddsmekanism** (reviderad version antogs hösten 2007) och Rådets beslut om inrättandet av ett **finansiellt instrument** för civilskydd (antogs i mars 2007)

Syftet med gemenskapsmekanismen är att underlätta för medlemsstaterna att snabbt komma till varandras hjälp vid stora olyckor.

Gemenskapsmekanismen ska underlätta och förbättra samordningen av de insatser som tillhandahålls av medlemsstaterna i samband med en större olycka eller katastrof såväl inom som utanför unionen.

Syftet med finansiella instrumentet är att ge ekonomiskt stöd för att underlätta och effektivisera insatser genom satsningar på t ex utbildning, seminarier, erfarenhetsutbyte, övning mm. Stöd kan även beviljas till t ex utsändning av experter på bedömnings- och samordningsuppdrag och delvis för transporter av medlemsstaternas resurser.

I mars 2008 antog kommissionen ett meddelande om förstärkning av EU:s insatskapacitet vid katastrofer (KOM(2008) 130). Upplägget omfattade alla stadier av en katastrof (förebyggande, beredskap, omedelbar reaktion, återuppbyggnad), alla typer av katastrofer (i och utanför EU, naturkatastrofer och katastrofer som orsakats av människor), alla EU-instrument och den interinstitutionella samordningen. I meddelandet aviserades förslagen om förebyggande åtgärder och om en EU-strategi för katastrofriskbegränsning i utvecklingsländer. Dessutom har både Europaparlamentet och rådet efterlyst omedelbara åtgärder på området för katastrofförebyggande åtgärder.

Den 23 februari 2009 presenterade kommissionen meddelandet om En gemenskapsstrategi för förebyggande av katastrofer. Meddelandet bidrar till genomförandet av Hyogo-plattformen för åtgärder 2005–2015, som antogs vid världskonferensen för katastrofbegränsning.

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet handlar om hur vi inom unionen kan bli bättre på att på olika nivåer (lokal, regional, nationell och EU) arbeta med att förebygga såväl naturolyckor som olyckor som orsakats av människor. Meddelandet innehåller bl a förslag om att:

- Upprätta en förteckning på EU-nivå över befintlig information och bästa praxis samt utveckla riktlinjer för riskfaktorer och kartläggning av risker.
- Koppla samman aktörer och politikområden i alla stadier av katastrofhanteringen genom utbildning och medvetandegörande.
- Förbättra effektiviteten i befintliga instrument kopplade till förebyggande av katastrofer.

Kommissionen vill också stärka det internationella samarbetet i arbetet med förebyggande insatser.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet innehåller inte några förslag som medför direkta konsekvenser för svensk lagstiftning.

Inga budgetära konsekvenser

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Förebyggande åtgärder är de enskilda staternas ansvar, men det finns ett mervärde med att jobba med dessa frågor på EU-nivå. Regeringen menar att de förebyggande frågorna måste få större fokus inom EU. De kommande rådsslutsatserna är ett första steg i detta arbete.

Insatser som rör förebyggande åtgärder behöver utvecklas generellt, på alla nivåer i samhället. Satsningar på förebyggande åtgärder bidrar till att skapa ett säkrare EU genom att minska riskerna för kriser och katastrofer och anpassa förmågan att hantera dem. Fokus måste ligga på att i första hand förhindra olyckor och i andra hand, om de inte kan undvikas, minska påverkan.

Regeringen är positiv till den föreslagna inriktningen att åtgärder på gemenskapsnivå bör komplettera nationella åtgärder och vara inriktade på områden där en gemensam strategi är mer effektiv än separata nationella sådana.

Förebyggandeområdet har stor potential och meddelandet är en bra grund för det fortsatta arbetet. Fokus bör ligga på gemensamma processer och flöden snarare än gemensamma standarder och regler. Det är viktigt att EU:s medlemsstater accepterar att arbeta med dessa frågor på lokal, regional, nationell nivå samt inom EU.

Regeringen anser liksom Europeiska kommissionen att det arbetet som görs internationellt bör ligga till grund för den fortsatta utvecklingen av området.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna välkomnar generellt meddelandet. Flera medlemsstater anser att de förebyggande frågorna bör få ett större fokus i EU.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Både Europaparlamentet och rådet har efterlyst åtgärder på området för katastrofförebyggande åtgärder. Europaparlamentet kommer att lämna synpunkter på meddelandet.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remissbehandlats

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 308. Enhällighet

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

-

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

- Mars 2009, behandling av frågan inleds i rådsarbetsgruppen PROCIV.
- 4-5 juni, presentation på RIF-rådet.
- Hösten 2009, behandling i rådsarbetsgruppen PROCIV.
- November 2009, Coreper.
- 30 november-1 december, RIF-rådet.

4.2 Fackuttryck / termer

-